

Elements arquitectònics de la casa de Cabanes

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al petit nucli de Gavarrós a sota de la rectoria.
Emplaçament	A les cambres del primer pis de Cal Cabanes. Pista de Gavarrós 5 Km.
Alçada:	1339,5
Coordenades:	
Latitud:	42.28055
Longitud:	1.91461
UTM Est (X):	410506
UTM Nord (Y):	4681496

Classificació

Número de fitxa	08099-161
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Neoclàssic
Segle	XVIII-XIX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Algunes parts presenten traces d'humitat i desprendiments però en general l'estat de conservació és notable.
Protecció	Inexistent
Número inventari	Si. Núm.3398 IPAC (Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08098A00200017
Fitxes associades:	

Descripció

Tal i com s'ha esmentat a la fitxa anterior l'interior de la casa de Cabanes presenta elements de certa entitat. En cal destara principalment les voltes de la planta baixa de la casa principal realitzades en volta catalana de maó pla i també volta de canó de perfil apuntat i amb la tècnica de l'encofrat d'una cambra adjacent. Aquesta volta té forces similituds amb les voltes de l'edifici de la torre de Foix i datades d'un mateix període constructiu. La part de més rellevància corespon amb la planta primera. Es tracta d'un conjunt de cambres corresponents amb els menjadors i les habitacions principals. Aquestes dues habitacions estan distribuïdes amb les característiques "sala i alcova" i separades per un arc motllurat de guix i pintades amb motius geomètrics. La cambra situada a ponent té les parets pintades formant franges verticals en blau damunt un fons gris clar i amb un sòcol pintat de color vermell. El llit es situa a l'interior de l'alcova que està tancada amb portes de vidre emplafonades. L'interior està pintat formant unes geometries molt senzilles a base de requadres de color blau amb motius aplantillats i sòcol de color marró amb una franja verdosa. Encara conserva el llit amb el capçal amb motius de "la ditada" i també una de les cornucòpies amb el marc daurat. L'altre alcova situada a llevant de la sala, presenta un arc amb motlures de guix i les parets pintades. En destaca un armari de paret amb les portes emplafonades amb motius romboidals de fusta tornejada. En aquesta planta també hi ha la cuina amb la campana o escó de forma corba, el forn de pa i l'armari. La part corresponent amb el volum que hi ha llevant de l'era de batre hi ha a la planta primera una sala o menjador també pintada amb requadres a les parets formant "grecques" en colors blaus i vermells damunt un fons blau clar i altres geometries i motius floralls realitzats a "plantilla". El sòcol està format per requadres de color negre damunt fons marró i decoració floral a plantilla. El sostre format per un cel-ras està pintat amb motius similars a les parets formant cercles i rombes amb la mateixa tècnica. En aquesta cambra emprada com a menjador hi ha encastat un aiguamans amb la pica de marbre i una fornícula en arc rebaixat. En aquesta cambra hi ha una tercera alcova que conserva una tipologia i disposició molt similar a la que es troba a l'oest de la sala principal. També té la part del llit tancada darrere portes de vidre emplafonades i amb les parets decorades amb motius geomètrics damunt un fons blau i un sòcol de color verd. Tot el paviment és de maons de terra cuita disposats de forma reticular i emmarcats per una franja externa col·locats en espiga.

Observacions:

Correspon amb una de les poques cases de Guardiola que conserva la decoració pictòrica en les seves cambres i habitacions donant fe de l'importància i riquesa de la finca. Habitacions amb característiques similars les hem trobat a la casa de vilella de Brocà i a Cal Companyó. Sembla ser que aquestes habitacions van ser fetes a mitjans del segle XIX. A Solsona en una finca del carrer de Llobera i pertanyent a la casa del "bisbe Comellas" antecessor del bisbe Riu hi ha una decoració molt igual en les parets dels seus sostres de l'alcova del bisbe.

Història

L'origen de la casa de Cabanes ens és molt incert ja que no hem pogut accedir a la seva documentació. Pensem que per la seva proximitat amb l'església de Sant Genís de Gavarrós el seu origen seria amb les donacions fetes al monestir de Sant Llorenç entre el 983 i 1031 com una casa situada dins la sagrera i dins

el terme de Sant Genís. Fins a la descoberta del castell de la roca gavarret hom havia suposat que aquesta casa hauria estat el castell esmentat, però la descoberta de les ruïnes d'aquesta fortalesa avia fer descartar aquesta hipòtesi. Amb tot és possible que després de l'abandó del castell de la roca, els senyors es traslladessin en aquesta finca situada a pocs metres de l'església i això podria explicar la presència d'una sala fortificada. Tot i així no deixa de ser una hipòtesi. La família Cabanas al llarg de l'època moderna es convertí en una de les famílies més riques de la vall, raó de la qual convertí l'antiga casa en una casa "senyorial". Segons el cadastre de Gavarrós de 1729 la casa de Francesc Cabanas era de les més importants i ben dotades amb una sala i dues habitacions mentre que la propera de Pardinella i propietat de Margarida Pujol només en tenia una. Segons les escriptures de la veïna casa de Pardinella en el mateix 1759 hi ha el repartiment de les terres entre les famílies de Cabanas, Pujol de Pardinella i Francesc de Còdol senyor de Bagà que havia heretat les terres de l'antiga baronia de Pinós. La família Cabanas posseïa la major part del terme de Gavarrós i encara avui dia correspon amb les cases més riques de la vall. El cadastre de Brocà de 1856 i 1878 i 1880 n'hi fan contínu esment. De la casa en procediria el bisbe Solsoní Ramon Riu i Cabanes (1856-1901) autor de grans obres al palau episcopal de Solsona.

Bibliografia

BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS, M (1986). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi. Barcelona p- 81 i 18. CASAS SOLER, QUIM (2004). "La vall de Brocà en els segles XVIII i XIX. a Erol, Suplement 3 p-8 i 9 . CLARET, J i ROCA , A (1982). "conjunt de Gavarrós". Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de cultura. AMGB. Cadastre de Brocà 1729. AMGB. Full solt. Escripcions de transacció del Exco. Duque de Alba y Marqués de Aytona, señores de las Baronias de Pinós y Mataplana y don Josep Pujol y Pardinella (inèdit)

